

Dato: 13. februar 2026
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Karen Fowler Lund
Sagsnr.: 2025-04696
Dok.: 3898982

RESUMÉ

Lovforslag om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Kriminalisering af chikane af offentligt ansatte, kriminalisering af menneskeudnyttelse, styrket indsats mod seksuelt krænkende materiale, skærpende omstændigheder ved foranstaltningens fastsættelse, anbringelse af drabsdømte til fuldbyrdelse af en foranstaltning i lukket afdeling m.v.)

Lovforslaget er udarbejdet som led i regeringens og Naalakkersuisuts arbejde med at udvikle danske ansvarsområder i Grønland og på baggrund af ønsker fra Naalakkersuisut.

Lovforslaget indeholder bl.a. forslag om kriminalisering af chikane af offentligt ansatte, en selvstændig bestemmelse om menneskeudnyttelse, styrkelse af indsatsen mod seksuelt krænkende materiale og styrkelse af beskyttelsen mod diskrimination for LGBTI-personer og personer med handicap.

Lovforslaget indeholder endvidere forslag til skærpende omstændigheder ved foranstaltningens fastsættelse, anbringelse af drabsdømte til fuldbyrdelse af en foranstaltning i lukket afdeling og hjemmel til at overføre indsatte i åbne afdelinger, hvis det må anses for nødvendigt for at yde pædagogisk, lægelig eller anden særlig bistand, eller for at undgå at den indsatte afsoner i en institution, hvor en af den indsattes nærtstående gør tjeneste. Lovforslaget indeholder derudover mulighed for overførsel af indsatte i Grønland til et fængsel eller arresthus Danmark, hvis det må anses for nødvendigt for bl.a. at forebygge overgreb på medindsatte og personale.

Endelig indeholder lovforslaget visse konsekvensændringer i hhv. kriminallov og retsplejelov for Grønland som følge af, at Kriminalforsorgen i Grønland skifter navn til Kalaallit Nunaanni Parnaarussiveqarfiit, på dansk Grønlands Fængsler. Navneskiftet sker i forlængelse af, at Kriminalforsorgen har skiftet navn til Danmarks Fængsler. Naalakkersuisut har endvidere ønsket at gå bort fra betegnelsen ”anstalt” for at skabe en mere nutidig sproglig ramme og fremover anvende betegnelsen ”fængsel”.

En nærmere gennemgang af lovforslagets hovedpunkter fremgår nedenfor.

Med lovforslaget foreslås det *for det første* at indføre en ny bestemmelse i kriminalloven, der for personer i offentlig tjeneste eller hverv yder et særligt kriminalretligt værn mod chikane med baggrund i den pågældendes udførelse af offentlig tjeneste eller hverv.

Det foreslås *for det andet* at tydeliggøre, at deling af hverdagsbilleder m.v. af personer under 18 år i en seksualiseret sammenhæng er omfattet af kriminallovens bestemmelse om blufærdighedskrænkelser, eksempelvis deling af billeder af badende børn på en strand eller fra en gymnastikopvisning på en hjemmeside med pornografisk indhold.

Det foreslås *for det tredje* at udvide kriminallovens bestemmelser om seksuelt materiale med personer under 18 år, så bestemmelserne også omfatter såkaldte poseringsbilleder og -videoer, det vil sige billeder og videoer, hvor der ikke vises nøgne kønsdele eller foretages seksuelt prægede berøringer, men hvor den pågældende tydeligt udstilles på en seksualiserende måde, f.eks. ved at være iført lingerie eller holde seksualiserende rekvisitter.

Det foreslås *for det fjerde* at udvide kriminallovens bestemmelser om seksuelt materiale med personer under 18 år, så fremstilling, udbredelse og besiddelse af computergenereret seksuelt materiale, herunder materiale som f.eks. er skabt ved brug af kunstig intelligens, er omfattet af bestemmelserne, hvis materialet i sin helhed fremstår realistisk, også selv om det kan ses, at materialet er computergenereret. I dag er det et krav, at materialet fremtræder på tilnærmelsesvis samme måde som et fotografi eller lignende.

Det foreslås *for det femte*, at der indføres en ny selvstændig bestemmelse om menneskeudnyttelse i kriminalloven, der kriminaliserer udnyttelse af andre til arbejde under åbenlyst urimelige forhold.

Det foreslås *for det sjette* at kriminalisere fremstilling af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer uden samtykke, det vil sige såkaldt deepfake-pornografisk materiale. Det foreslås således, at kriminallovens bestemmelse om identitetsmisbrug udvides, så bestemmelsen også kommer til at omfatte fremstilling af manipuleret seksuelt materiale med virkelige personer.

Det foreslås *for det syvende* at styrke beskyttelsen af personer med handicap og LGBTI-personer mod diskrimination ved at indsætte begreberne handicap, kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristika eksplicit i kriminallovens bestemmelse om diskrimination.

Det foreslås *for det ottende* at indsætte en ny bestemmelse i kriminalloven, der fastsætter, hvilke nærmere momenter der i almindelighed skal indgå ved valg og udmåling af den konkrete foranstaltning som skærpende omstændigheder. Sigtet hermed er, at det i videre omfang end hidtil kommer til at fremgå af en doms præmisser, hvilke momenter der har haft betydning for foranstaltningens fastsættelse.

Det foreslås *for det niende*, at anbringelse af drabsdømte til fuldbyrdelse af en foranstaltning skal ske i lukket afdeling. Det nuværende udgangspunkt om, at fuldbyrdelse af en foranstaltning med fængsel sker i åben afdeling vil ikke længere gøre sig gældende for drabsdømte henset til lovovertrædelsens grovhed. I lyset af de aktuelle kapacitetsudfordringer i Grønland, foreslås bestemmelsen imidlertid først sat i kraft på det tidspunkt, hvor de nye lukkede fængselspladser, der blev besluttet med *Aftale om strafreform og kriminalforsorgens økonomi 2026-2030*, er etableret.

Det foreslås *for det tiende*, at en drabsdømt, der er indsat i lukket afdeling, skal overføres til åben afdeling, når der kan tillades udgang som led i et udslusningsforløb.

Det foreslås *for det ellefte* at indføre hjemmel til, at indsatte i åben afdeling kan overføres til en anden åben afdeling, hvis det må anses for nødvendigt for at yde pædagogisk, lægelig eller anden særlig bistand, eller for at undgå at den indsatte afsoner i en institution, hvor en af den indsattes nærtstående gør tjeneste.

Det foreslås *for det tolvte* at indføre hjemmel til overførsel af indsatte i en afdeling under Grønlands Fængsler til fængsel eller arresthus i Danmark i

undtagelsestilfælde, hvis det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen, eller andre særlige omstændigheder afgørende taler herfor.

Det foreslås *for det trettende* at præcisere kriminallovens bestemmelser om magtanvendelse og brug af sikringsmidler over for indsatte, således at de bringes i overensstemmelse med de formuleringer, der anvendes i Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, hvorefter magtanvendelsen skal være ”strengt nødvendig”.

Slutteligt foreslås det *for det fjortende*, at klageadgangen til Justitsministeriet i forbindelse med Styrelsen for Danmarks Fængslers afgørelser i sager efter § 255, stk. 1, § 257 og § 259 om overførsel af foranstaltninger fra Grønland til Danmark, afskæres.